

Kuusivuotiaiden perusopetukseen valmistava opetus Helsingissä

Reimari-verkosto 30.-31.10.2024

Marjaana Gyekye
Varhaiskasvatuksen S2-opettaja
(Vartiokylä-Vuosaari-Östersundom)

Helsinki

Järjestämisen periaatteet

- Kriteerinä suomen kielen taito
 - taidot alle kehittyvän alkeiskielitaidon (A1, KieliPeda)
- Toteutuu kaikissa Helsingin kaupungin esiopetusta antavissa päiväkodeissa
 - ryhmässä, jossa lapsi muutenkin on/olisi
- Vuosiviikkotuntimäärä 24h/vko
- Päiväkodin johtaja tekee päätöksen
- Huoltajien valinta
- Alueen S2-opettaja prosessissa mukana
 - tieto päiväkodin johtajalta / varhaiskasvatuksen opettajalta
- Toukokuussa ei valmistavaa opetusta enää aloiteta > koko optio käytettävissä koulussa

Prosessi

- Varhaiskasvatuksen opettaja kutsuu koolle huoltajat ja alueen S2-opettajan (tarvittaessa), varataan tulkki ja riittävästi aikaa
 - huoltajalle avataan lapsen oikeus, tavoite, järjestelyt, yleiset keinot (leikin merkitys), huoltajien rooli ja lapsen läsnäoloon sitoutumisen merkitys
- Huoltajat täyttävät erillisen hakemuksen
- Johtaja tekee päätöksen; päättää esiopetussijoituksen; tekee sijoituksen valmistavaan opetukseen (Efficca-järjestelmä)
 - saattaa päätöksen tiedoksi huoltajille, lapsen opettajalle ja S2-opettajalle
- Valmistavan opetuksen alkamisen jälkeen ja päättyessä alueen S2-opettaja tekee merkinnän Edlevo-järjestelmään
 - poissaolojen seuranta: merkinnät yli yhtä kalenteriviikkoa pitemmistä (min. 8pv) yhtäjaksoisista poissaoloista
- Leops ja opinto-ohjelma sen liitteenä siirretään kouluun
- Mikäli esiopetuksen lopussa valmistavan opetuksen oikeutta on jäljellä ja lapsen suomen kielen taitotaso on edelleen alle A1, huoltajille kerrotaan mahdollisuudesta täyttää ilmoittautumislomake koulussa jatkettavaan valmistavaan opetukseen

Toteutus

- Opettaja laatii Leopsin lisäksi valmistavan opetuksen opinto-ohjelman
 - lapsen lähtökohdat, valmiudet ja tarpeet 20h/vko esiopetusryhmän yhteisessä toiminnassa JA
 - lisäksi 4h/vko
 - ennen ja / tai jälkeen ryhmän yhteisen esiopetusajan
 - aikataulutussuositus ma-to 1h mutta toteutuu myös 45 min ma-pe
 - valmiuksiin ja tarpeisiin pohjautuvaa suomen kielen opetusta, esim. ryhmän yhteisessä toiminnassa olevien teemojen sanastojen avaamista ja kertausta
 - yksilö-, pienryhmä- ja parityöskentelyn sekä eriyttämisen mahdollisuudet
- Kotiutuminen ja kokemus ryhmään kuulumisesta (osallisuus)
- Toiminnallisuus ja monipuolisuus
- Varhaiskasvatuksen opettaja vastaa valmistavan opetuksen sisältöjen pedagogisesta suunnittelusta ja opetuksen etenemisestä (koko tiimi toteuttaa)
- Opetuksen tavoite mahdollistaa vähimmillään A1-taitotason saavuttaminen

Resursointi

- Ensimmäisestä ja toisesta valmistavan opetuksen lapsesta lapsikohtaisesti 500 euroa
 - kohdennussuositus lapsen suomen kielen oppimista tukevaan materiaaliin tai välineisiin
- Kolmannesta lapsesta ja sitä seuraavista lapsikohtaisesti 1500 euroa
 - rahoitusta voidaan käyttää henkilöresurssiin (esim. sijainen valmistavan opetuksen suunnitteluun ja valmisteluun)
- S2-opettajan tuki
 - varhaiskasvatuksen S2-opettaja (suomenkielinen varhaiskasvatus ja esiopetus)
 - lärare inom småbarnspegogik som språkstöd (ruotsinkielinen varhaiskasvatus ja esiopetus)
- Monikielinen ohjaaja (jos kieli on sama kuin lapsella / huoltajilla)

Valmistavaa opetusta saavat 28.10.2024

- Ruotsinkieliset päiväkodit: 2
- Suomenkieliset päiväkodit: 152
 - Suurimmat kieliryhmät:
 - venäjä (19)
 - somali (14)
 - englanti (13)
 - muu (13) sisältää useita eri kieliä
 - saattaa sisältää esim. darin kieliset, joita tietojärjestelmä ei tunnista, mutta joita arvion mukaan on jonkin verran
 - ukraina, sinhala ja nepali (alle 10)
 - vietnam ja tamili erottuvat jossain määrin
 - muita lähtökieliä pieniä määriä
 - Määrät alueittain
 - läntinen, koillinen (5.1), kaakkoinen, itäinen (7.1 ja 7.2): 20-25 lasta / alue
 - eteläinen, keskinen ja pohjoinen selvästi vähemmän

Materiaaleja

- Esiopetuksen opettajan [tukimateriaali](#) toiminnan suunnitteluun
- KieliPeda- ja KieliVertailu-materiaalit
- Roihuset-materiaali
 - Eväsretki-materiaali tuo esiin karttuvan sanavaraston
- [Ota koppi – Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus Helsingissä](#)

Lisäksi

- Lastenkirjallisuuden hyödyntäminen
→ kirjallisuusvinkkaukset henkilöstölle kirjastoyhteistyönä

Materiaalit

- päivän toimintaan liittyvän sisällön ja sanaston sekä perussanavaraston kartuttamiseen
- kaverisuhteiden vahvistamisessa tai päivän toimintaan liittyvän kielen tarkentamiseen

Lapsi työskentelee opettajan tai lastenhoitajan

- henkilökohtaisessa ohjauksessa tai
- yhdessä muutaman muun lapsen kanssa.

Ajankohtaista nyt

1. Orastavia viiteitä venäjän ja ukrainan kieliin liittyvistä jännitteistä
 - lippujen ja kielten yhdistämisen aiheuttamia reaktioita
2. Englanti lasten keskinäisenä välittävänä kielenä, ilman että olisi kotona puhuttu kieli
3. Koulun v. 2025 aloittavien huoltajilla alustava oppimäärävalinta (S1/S2) keväällä 2025
 - varhaiskasvatuksen opettajan ja alueellisen S2-opettajan rooli
4. Yksikkökohtaisia S2-opettajia muutamilla alueilla (tarve ja tavoite lisätä)
 - kohdennus ryhmien kielitietoisien toimintakulttuurin kehittämisen tukemisessa
 - työnkuva kehkeytymässä, työnimike saattaa muuttua
 - työstetään yksiköissä työskentelevien ja alueellisten S2-opettajien yhteistyörakenteita
5. Lukutaidon parantaminen sitovana toiminnan tavoitteena Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan talousarvio*ehdotuksessa* 2025
 - mittarina varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa: lasten kielen oppimisen ja lukutaidon valmiudet vahvistuvat
 - toimenpiteenä varhaiskasvatusyksiköiden lapsiryhmissä: yhdessä lasten kanssa suunnitellaan [Lasten lukuympyrän](#) avulla lukutaitoa vahvistavia ja lukemista lisääviä toimenpiteitä
6. Työkielen opetuksen tarve
 - työkielen opetuksen toteuttaa Taitotalo; hallinnon pedagogiset asiantuntijat vastaavat opettajien kielikoulutusten yhteydessä pedagogiikkaan liittyvästä osasta (yhteensä 4 x 3 tuntia)